

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ
KEİPA

Doc.: GA54/CC53/REC172/19/tr

172/2019¹ SAYILI TAVSİYE KARARI

**“KEİ Üye Devletlerinde İşsizlik; Devletin İstihdam Yaratılmasının
Kolaylaştırılmasındaki Rolü”**

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) işsizliğin dünya toplumunun bugün karşı karşıya kaldığı güncel sosyal sorunlardan biri olduğunu vurgulamaktadır. İstihdam yaratılması ile ilgili konular, KEİ bölgesindeki ülkelerin kamu sektörlerinin öncelikli görevleri arasında bulunmaktadır. Devletin istihdam yaratılmasındaki rolü, insan kaynaklarının dengeli bir şekilde dağıtılmasını teşvik edecek şekilde, sürdürülebilir faaliyetlerin büyümesiyle verimliliğin ve istihdamın artırılması amaçlı olmalıdır.

2. KEİPA, işsizlik konularıyla ilgili olarak aldığı aşağıdaki Tavsiye Kararlarını hatırlatmaktadır: 14/1996 sayılı KEİPA Üye Ülkelerindeki Geçiş Sürecinde Sosyal Haklarbaşıklıklı Tavsiye Kararı; 67/2002 sayılı İşsiz İnsanların Yeniden Toplumla Bütünleşmesi başlıklı Tavsiye Kararı; 74/2003 sayılı KEİ Üye Ülkelerinde Yoksulluğa Karşı Mücadele başlıklı Tavsiye Kararı; 100/2007 sayılı KEİ Üyesi Devletlerde Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi başlıklı Tavsiye Kararı; 106/2008 sayılı Küreselleşmenin Küreselleşmenin KEİ Üyesi Devletlerde Sosyal Politikalara Etkisi başlıklı Tavsiye Kararı; 130/2012 sayılı KEİ Üye Devletlerinde Sosyal Hak Reformları başlıklı Tavsiye Kararı; 139/2014 sayılı KEİ Bölgesindeki Genç İşsizlik ve İstihdam Politikaları: Genç Neslin Güçlendirilmesi ihtiyacı başlıklı Tavsiye Kararı.

3. KEİPA, KEİ Üye Devletlerinin, işgücü talepleri bakımından sürdürülebilir bir çalışma ortamının sağlanması ve vatandaşlar için daha uygun yaşam koşullarını güvence altına alınması amaçları doğrultusunda sosyal politika mevzuatının iyileştirilmesi odaklı çabalarını

¹ 21 Kasım tarihli Asamble müzakereleri (bkz. 21 Ekim 2019 tarihinde Kışinev şehrinde müzakere edilmiş olan GA54/CC53/REP/19/tr belge numaralı Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu'nun *KEİ Üye Devletlerinde İşsizlik; Devletin İstihdam Yaratılmasının Kolaylaştırılmasındaki Rolü* hakkındaki Raporu; Raportör: Sn. Anush Begloyan, KEİPA Ermenistan Delegasyonu Üyesi).

memnuniyetle karşılamaktadır. KEİ Üye Devletlerinin parlamentoları ve hükümetleri, insan kapasitesinin değiştirilebilmesine, ilerletilebilmesine ve geliştirilebilmesine izin verecek şekilde şartlara uyum sağlayabilen işgücünü mümkün kılacak istihdam politikaları izlemektedirler. Politikalar ve programlar, ayrıca, ayrımcılığın her türüsünün ortadan kaldırılmasını, istihdama erişim, mesleki rehberlik ve eğitime erişim konularında fırsat eşitliği sağlanmasını amaçlamaktadır.

4. KEİPA, sosyal reformların gerçekleştirilebilmesinin ve işsizliğin, yoksulluğun ve sosyal eşitsizliklerin üstesinden gelinebilmesinin, sürdürülebilir bir sosyal sistemin kurulması için ortak politikaların hazırlanması noktasında parlamentoların, hükümetlerin ve özel sektörün ortaklaşa aktif çabalarını gerektirdiği kanısındadır. Sosyal yardımların sürdürülebilirliği, insanların yaşamdaki en büyük risklerle başa çıkabilmelerine ve değişen ekonomik, politik, demografik ve sosyal koşullara daha iyi adapte olabilmelerine yardımcı olur.

5. KEİPA, nüfusun yaşam standartlarını işsizlik seviyesinin belirlediğinin altını çizmektedir. Ekonomik alandaki yapısal değişimler, çalışanların sayısındaki azalma ve işsizlerin sayısındaki artış, toplumdaki ayrışmayı körüklemektedir. Yüksek işsizlik oranlarına sahip olan ülkelerde, bireyler yurtdışındaki iş fırsatlarını araştırmaya zorlanmakta ve kayıt dışı istihdam söz konusu olmaktadır. Bu nedenle, istihdam politikalarının, makroekonomik istikrar, özel sektör gelişimi, eğitim sistemi, sosyal koruma vb. konularda yapılacak olan reformlarla tamamlanması gerekmektedir.

6. KEİPA, hızlı teknolojik ilerlemenin işgücü piyasalarını şiddetli bir şekilde etkilediğini ve istihdam sistemlerini yeniden şekillendirdiğini belirtmiştir. Hükümetler ve özel sektör, daha da artan bir oranda teknolojileri süreçlerine entegre ettikçe ve bireyler bu teknolojileri çeşitli alanlarda benimsedikçe, dijital işçilere olan talep de artmaktadır.

7. Yeni bilgi teknolojilerinin geliştirilmesi daha fazla sayıda nitelikli profesyonelle ihtiyaç duyulmasına yol açar ve işgücü için yeni fırsatlar yaratılmasını destekler. Birçok ülke, çağdaş gereksinimleri karşılayabilecek yeni personellerin hazırlanması ihtiyacına yol açacak şekilde, nitelikli profesyonellerden yoksun olma gerçeğiyle yüz yüze bulunmaktadır.

8. KEİPA, Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Yılı Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'nin ve özellikle de Hedef 8: "İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme" olmak üzere Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH) uygulanmasına odaklanan küresel yaklaşımı paylaşmaktadır. Bu çerçevenin, her bir ülkenin belirli politik, yasal, ekonomik ve sosyal koşullarına uygun şekilde uyarlanması gerekir.

9. KEİPA, sosyal refahın KEİ'nin temel önceliklerinden biri olarak desteklenmesi noktasında, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) tarafından "KEİ Ekonomik Gündemi: Gelişmiş bir KEİ Ortaklığına Doğru" (İstanbul, 2012) çerçevesinde gerçekleştirilen çabaları takdir etmektedir. KEİ Örgütü, işsizlik sorununa henüz yeterli dikkati gösterememiş olup, istihdamın ve işsizliğin ekonomik büyümenin arkasındaki etkenler olduğu göz önüne alındığında, bu konunun hükümetlerarası düzeyde gereğince ele alınması gerektiği açıktır.

10. Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, KEİPA, KEİ Üye Devletlerinin parlamento ve hükümetlerine aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır:

- i. etkili işgücü mevzuatının ve istihdam programlarının, her bir ülkenin özelliklerini dikkat alarak, geliştirilmesi yoluyla istihdam yaratılmasını kolaylaştırmak için istihdam politikalarının *geliştirilmesi*;

- ii. belirli engelleri gidermek amacıyla işgücü piyasası programları sunmak suretiyle, kadınlar, genç işçiler, engelliler, yaşlı işçiler ve çalışan emekliler gibi toplumun korunması gruplarının ihtiyaçlarına cevap verecek tedbirlerin *alınması*;
 - iii. gerekli mevzuat ve kamuoyu bilinçlendirme kampanyaları aracılığıyla istihdamdaki yaş temelli ayrımcılığın *ele alınması*;
 - iv. kaliteli istihdamın artırılması için uzun vadeli stratejilerle çalışma ortamının *iyileştirilmesi*;
 - v. mukabilinde istihdam yaratılmasına ve ekonomik büyümenin kolaylaştırılmasına yol açacak olan, iş ortamının iyileştirilmesi için devam eden reformların *desteklenmesi* ve uygun iş ortamı sağlanması amacıyla KOBİ'lerin desteklenmesi;
 - vi. stratejik önceliklerin belirlenmesi ve işsizlik alanındaki somut zorluklara çözüm bulunması amacıyla işgücü piyasası kurumları ile iş dünyası, sendikalar, yüksek öğrenim kurumları arasında daha güçlü bir işbirliğinin *desteklenmesi*;
 - vii. üretim potansiyelinin artırılabilmesi ve daha iyi istihdam olanakları ile daha iyi çalışma koşullarının yaratılması noktasındaki temel hedeflere ulaşılabilmesi için bir araç olarak teknolojinin geliştirilmesinin *kolaylaştırılması*;
 - viii. KEİ Üye Devletlerinde kayıt dışı istihdam risklerinin azaltılması için önlemler *alınması* ve yerel işgücü piyasalarına, bilgi kaynaklarına, eğitim tesislerine, vb. unsurlara daha fazla erişimin desteklenmesi suretiyle işgücü piyasası dengesizliklerinin giderilmesi;
 - ix. işsizliğin azaltılması ve istihdam yaratılmasının artırılması konularının sosyal entegrasyon ve ekonomik büyüme yolunda öncelikli konular olarak ele alınmasına yönelik tutumun *sürdürülmeye devam edilmesi*;
 - x. istihdam yaratılmasında önemli bir rol oynayacak şekilde güvenilir ve sürdürülebilir işgücü piyasalarının yaratılması için istihdam politikalarının düzenlenmesi için gerektiğinde ya yeni bir mevzuatın *kanunlaştırılması* ya da mevcut mevzuatın *iyileştirilmesi*;
 - xi. iş ve yatırım ortamında gelişmeleri sağlanması, yeni girişimlerin gelişideki engellerin bertaraf edilmesi ve yeni işlerin yaratılması yoluyla yabancı yatırımların *ilgisinin çekilmesi*;
 - xii. işsizliğe karşı kamusal korumanın *güçlendirilmesi* ve genel nüfusa yönelik kariyer danışmanlığı çalışmalarında bulunulması da dahil olmak üzere kendini gerçekleştirmenin geliştirilmesine *odaklanılması*;
 - xiii. açık iş pozisyonları hakkında kapsamlı bir işgücü piyasası bilgisinin sağlanması amacıyla hükümetler ve özel sektör arasında güçlü bir ortaklığın *teşvik edilmesi*;
 - xiv. KEİ Üye Devletlerinin istatistik sistemleri ile sivil toplum, akademi ve özel sektör gibi ulusal paydaşlar arasında koordinasyonun *sağlanması*; ve
 - xv. istihdam politikaları ve istihdam yaratılmasını kolaylaştırmaya yönelik müdahale alanlarındaki ana esaslar ve düzenleyici prosedürler dahil olmak üzere, en iyi uygulamaların değişimine olanak sağlanması noktasında üye devletlere *çağrıda bulunulması*.
11. **Asamble**, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni işbu Tavsiye Kararını dikkate almaya **davet etmektedir**.